PILAKCHALI PSORIAZDA SKAFO PREPARATINING KLINIK SAMARADORLIGI VA XAVFSIZLIGI

Eshboyev Egamberdi Husanovich[1], Tog‘ayev Axror Turaqulovich[2], Sultanov Akram Abduxolikovich[3], Onarov Nodir Norkobilovich[4]
[1,2,3,4]RIDVvaKIATM, Toshkent davlat tibbiyot universiteti Termiz filiali

DOI: 10.67620/dermajournal.1730025

Dolzarbligi. Pilakchali psoriazda davolash natijasini teridagi o‘choqlar kamayishi va bemorning hayot sifati orqali baholash zarur. Skafo (Scapho) preparatining faol moddasi sekukinumab bo‘lib, u IL-17A ni selektiv neytrallovchi inson monoklonal antitelosidir. Ushbu ta’sir keratinotsitlardagi yallig‘lanish jarayonlarini susaytiradi. Preparat tizimli davoga nomzod, o‘rta og‘ir va og‘ir pilakchali psoriazli kattalarda qo‘llanadi. Biologik vositani tanlashda klinik javob bilan birga hamroh kasalliklar va xavfsizlikni baholash muhim.

Tadqiqot maqsadi. Pilakchali psoriazda sekukinumabning qisqa va uzoq muddatli samaradorligini, qiyosiy afzalliklari hamda cheklovlarini tahlil qilish va Skafo preparatini qo‘llashning klinik asoslarini aniqlashtirish.

Materiallar va usullar. Ish maqsadli narrativ adabiyotlar sharhi sifatida bajarildi. PubMedda indekslangan klinik maqolalar, Scapho yo‘riqnomasi va EuroGuiDerm tavsiyalaridan 2014–2025-yillarga oid sakkizta tayanch manba tanlandi; manbalar 2026-yil 10-sentabrda tekshirildi. ERASURE, FIXTURE, CLEAR, ECLIPSE sinovlari, besh yillik kuzatuv va yirik xavfsizlik tahlili o‘rganildi. PASI 75/90/100 psoriaz maydoni va og‘irlik indeksining boshlang‘ich qiymatdan mos ravishda kamida 75%/90%/100% kamayishini bildiradi. DLQI dermatologik hayot sifatini baholaydi. Natijalar tadqiqotlarning o‘z baholash muddatlari bo‘yicha tahlil qilindi; meta-tahlil bajarilmadi.

Natijalar va muhokama. ERASURE va FIXTURE III faza sinovlariga mos ravishda 738 va 1306 bemor kiritilgan. Sekukinumab 300 mg bilan 12-haftadagi PASI 75 javobi platsebodan, FIXTUREda esa etanerseptdan ham yuqori bo‘lgan. CLEARdagi 676 bemorda 16-haftalik PASI 90 javobi ustekinumabga nisbatan yuqori qayd etilgan. ECLIPSE 1048 bemorni qamrab olgan va 48-haftalik PASI 90 bo‘yicha guselkumab foydasiga natija ko‘rsatgan. CLEARning 52-haftalik tahlilida PASI 90 sekukinumab bilan 76%, ustekinumab bilan 61% bemorda kuzatilgan ($p<0,0001$). DLQI 0/1, ya’ni teri kasalligining hayot sifatiga ta’siri yo‘qligi yoki juda kamligi, mos ravishda 72% va 59% bemorda qayd etilgan ($p=0,0008$). Bu natija klinik yaxshilanish bemor sezadigan foyda bilan ham uyg‘unligini ko‘rsatadi. 2023-yilda chop etilgan ERASURE/FIXTURE davomiy kuzatuvida 300 mg olgan, oldin javob yoki qisman javob bergan guruhda beshinchi yil PASI 75/90/100 mos ravishda 81,1%/62,8%/35,1% bo‘lgan. PASI 90 birinchi yildagi 72,8% dan pasaygan bo‘lsa-da, uzoq muddatli samara saqlangan. Davo to‘xtatilgan bemorlarning ko‘pchiligida qaytalanish kuzatilgan. Natijalar avval javob bergan tanlangan guruhga taalluqli; ularni barcha yangi bemorlarda kutiladigan besh yillik natija sifatida qabul qilish to‘g‘ri emas.

Xulosa. Sekukinumab o‘rta og‘ir va og‘ir pilakchali psoriazda qisqa muddatli klinik javob va davomli nazoratni ta’minlay oladigan biologik vositadir. Ustekinumab bilan qiyosda klinik va hayot sifati natijalari yuqori bo‘lgan, biroq ayrim uzoq muddatli mezonlarda guselkumab ustunlik ko‘rsatgan. Skafo preparatini qo‘llashda bemorni to‘g‘ri tanlash, infeksion skrining, individual xavfsizlik nazorati va 16-haftadagi javobni baholash davolash qarorining asosini tashkil etadi.